

Firmaprofilen

16-18

Pionerene på Egge

8-9

Passerte nåløyet

20-21

LÅSESMEDEN

FORENINGEN NORSKE LÅSESMEDER

TrioVing Solo

Bedriften

Butikken

Kontoret

Bedriften

Boligen

- Enkel montering
- Ingen kabling
- Fjern nøkler som du vil
- Legg til nøkler som du vil
- 100% nøkkelkontroll

www.trioving.no

TrioVing®
ASSA ABLOY

NL formannen har ordet

Knut Kildahl
Formann

Våre lærlinger har gjennomgått første delen av utdannelsen sin ved Steinkjer vgs skole. Dette er omtalt inne i bladet, men jeg ønsker å uttrykke en takk til positive lærlinger, lærere, leverandører og arbeidsgivere som er involvert i prosjektet. Det første kurset på to uker ble gjennomført i høst.

De som følger opplegget har nå nettbaserte hjemmeoppgaver fra temaene de hadde på skolen samtidig som de lærer andre fagområder i bedriften de er ansatt i.

You messa ble avholdt i Oslo Spektrum i høst og jeg vil få takke alle som stilte opp der for engasjementet med å rekruttere nye lærlinger til faget vårt. Vi starter nå et prosjekt som skal gi oss materiell som kan brukes på yrkesmesser rundt i landet vårt og håper at mange vil ta seg tid til å promotere faget vårt til ungdommen.

Den mekaniske boka blir trykket opp igjen på nytt. Den elektromekaniske boka er omorganisert og oppdatert. Begge bøkene vil være ferdig og presenteres på årsmøtet. Jeg vil få takke alle som har deltatt i prosjektet og spesielt Bjørn Ørnung som har koordinert arbeidet med sikker hånd.

Bøkene er nå lagt på en lest som er tuftet på læreplanen. Dette gjør at opplegget med Steinkjer videregående skole vil stemme godt med fremdriften for lærlingen i bedriften og på skolen.

Vi har stor tro på opplegget. Flere ELF – land vil nå

se på om de kan bruke modellen. Lærebøkene er også meget godt mottatt og disse er det blitt enighet om å distribuere til alle ELF organisasjoner mot et honorar og en royalté pr bok som går til NL for å dekke noe av kostnadene vi har hatt.

NL leder an arbeidet med utdanning og opplæring i Europa og det viser at dere som medlemmer bør være stolte av dere selv og av NL som organisasjon. Det at vi har overtatt marked fra andre bransjer gjør at vi kan jobbe bredere i svakere tider.

Det meste virker usikkert om dagen men de aller fleste har mer enn nok å fylle tida med, spesielt nå i julestria. Innbruddsstatistikken har også en tendens til å gi oss mange oppdrag i nedgangstider.

Siste helga i januar er det låsesmedtreff på Storefjell igjen.

Denne gangen blir det årsmøte på torsdag kveld i tillegg. Velkommen til alle medlemmer!

Jeg vet at mange har fått meldt seg på og håper alle får de kursene de ønsker seg.

Det er mange gode kurs, stor utstilling på lørdag og vi ser frem til en kunnskapsrik og festlig langhelg.

Jeg vil få ønske alle en fredfylt jul, og et riktig Godt Nytt År!

Knut Kildahl

Innhold:

Ekstra beskyttelse med gitter	4-5	Passerte nåløyet	20-21
Tente kanskje en gnist	7	Historisk hjørne	23
Pionerene på Egge	8-9	Egyptisk lås	24
Forventer å lære mye	11	Bransjenytt	25
Lesebrev fra Steinkjer	13	Produktnytt	26-29
Styrket fagutdanning	14-15	Medlemsoversikt	30
Firmaprofil Systemsikring	16-18	Medlemsnytt	31
Presentasjon Elektromekanisk lærebok	19		

OFFISIELT ORGAN FOR FORENINGEN NORSKE LÅSESMEDER

Desember 2008 NR. 3 24. ÅRGANG ► **REDAKTØR:** Anne Line M. Sagbakken

► **ANNONSER:** NORSKE LÅSESMEDER Postboks 107, 1332 Østerås, tlf 91 80 72 79, faks 2106 2735 Internett: www.nl-lasesmed.no
E-mail: post@nl-lasesmed.no ► **DESIGN OG GRAFISK PRODUKSJON:** RM grafika as ► **OPPLAG:** 3000 eks.

Låsesmeden utkommer 3 ganger i året; April, august, desember. Den sendes NL-, DLF- og SLR-medlemmer, beslag- og låsgrossister, produsenter, banker, forsikringskontor, arkitekter, entreprenører, byggmestere, postkontor, borettslag, politikammere og lensmannskontor, og andre sikringsinteresserte grupper. Redaksjonen forbeholder seg rett til å redigere innsendte manuskripter og bilder.

Foreningen NORSKE LÅSESMEDER stiftet i 1977; en landsdekkende forening av godkjente medlemsbedrifter. **VÅRE MÅLSETTINGER ER:** • heve forståelsen for fysisk sikring og kriminalforebyggende tiltak • bevare og utvikle låsesmedhåndverket i takt med teknologisk utvikling • sikre tilgang til faget gjennom samarbeid om fagopplæring og lærlingeplasser • kvalitetssikring av medlemsbedriftene gjennom opplæring og etterutdanning

Ekstra beskyttelse med spesialgitter

Bra låser, gitter og rulle-
gitter er kjeltringenes verste
fiender. Det mener i alle fall
svenske innbruddstyver. Vi
tipper at deres norske
kollegaer er enige.

TEKST: MATS MOBERG OG PÅL ANDREASSEN
FOTO: PÅL ANDREASSEN

Svensk TV har nemlig intervjuet 50 innbruddstyver, og de fleste er enige: låser, gitter og annen mekanisk beskyttelse virker mer avskrekkende enn alarmsystem på tyvene.

Det er få låsesmeder i Norge som kan like mye om gitter og den typen innbruddssikring som Vidar Myhre i Myhre Lås og Mek. Verksted, og han tror at de svenske innbruddstyvene ikke skiller seg så veldig fra sine norske kollegaer. På kundelisten hans finnes både firma- og privatkunder, som vil ha en ekstra beskyttelse.

– Jeg er veldig opptatt av å lytte til kundens behov for sikring. Men det er også viktig at det vi setter opp skal passe estetisk til bygget, samtidig som det skal gi maksimal sikkerhet. Hvis det for eksempel dreier seg om en flott bygård fra 1800-tallet, så prøver vi å unngå å sette opp rullegitter. Det blir så mye penere med fastgitter, forklarer Vidar Myhre.

TILLEGGSBESKYTTELSE

En typisk privatkunde kan være en som for eksempel har en altandør eller vindu

Håndsmidd er bedre enn maskin-
produsert, mener Vidar Myhre.

Fagfolkene hos Myhre Lås og Mek spesialtilpasser gitter til ethvert behov.

mot et innsynsbeskyttet område, og som vil ha en ekstra mekanisk beskyttelse. I mange tilfeller er materialene i altandører og gamle vinduer såpass dårlige at det kan være vanskelig å komplettere med bedre låser og innbruddsbeskyttelse. Da kan et gitter i stedet gjøre nytten. Firmakunder bruker gjerne gitter både i vinduer, dører, ved lasteramper og ikke minst som beskyttelse på større ventilasjonsåpninger.

Det finnes mange gamle dører som er av en heller tvilsom kvalitet når det gjelder innbruddsbeskyttelse, og noen velger gitter på innsiden. Men det spørs i mange tilfeller om det i stedet hadde vært bedre å bytte til en sikrere dør, med nye låser. Men der hvor man av en eller annen grunn har problemer med å bytte døren er gitter en utmerket tilleggsbeskyttelse.

En låst gitterdør på innsiden gjør det også lettere å ha selve døren åpen for lufting, uten å få uønsket besøk. Et poeng er allikevel at man i hvert enkelt tilfelle alltid må tenke på rømningsveier når man vurderer å sette opp en form for gitterbeskyttelse.

LANGE TRADISJONER

Når Myhre får en forespørsel om gitter eller rullegitter så reiser de alltid ut til kunden for en befaring, og for å ta nød-

SJEKKLISTE

- Sjekk alltid om det er mulig å bytte til en sikkerhetsdør i stedet for å sette opp gitter.
- Kontroller at ingen rømningsveier blokkeres
- Monter alltid – hvis mulig – gitter og rullegitter på innsiden.
- Glem ikke å beskytte ventilasjonsåpninger større enn 150 x 300 med mer.
- Fabrikproduserte skal være godkjente og testet.
- Henvend deg til en erfaren låsesmed eller NL for råd og tips.

vendige mål. Hvis veggene rundt vindu eller dør er av lettbetong, gips eller annet dårlig materiale blir kunden opplyst om at det må gjøres ekstra forsterkninger før det er noen vits i å sette inn gitter. Hvis ikke det er mulig, må man se på andre sikkerhetsløsninger i stedet.

Som regel må gitter og rullegitter spesialkonstrueres for hver enkel kunde, og det er her Myhre Lås og Mek. Verksteds lange tradisjoner kommer inn.

– Det er ikke så mange som driver med dette, og skal man drive så bredt som oss krever det mye. Alle rullegitterne vi produserer må for eksempel typegodkjennes hos SINTEF. Jeg tipper at vi lager omtrent femti rullegitter i året, og omtrent dobbelt så mange stål gitter, mener Myhre.

FAGKUNNSKAP

I produksjonen følger man de normer som gjelder for "maskevidde" og materialtykkelse, og bruker både stål, aluminium og rustfritt. Men det er allikevel monteringen som er det mest avgjørende for innbruddsbeskyttelsen. Et feilmontert gitter er verdiløst hvis man kan bryte, eller dra det løs fra underlaget. Her kreves det kunnskap fra de som skal foreta monteringen. Hovedregelen er at alle gitter skal monteres innvendig. Men enkelte ganger fungerer ikke det, og da må man ta til spesialløsninger som allikevel stopper klåfingra kjeltringer. Her gjelder bare gjennomgående bolter i kraftig vegg, og ekstra mange innfestingspunkter hvis man skal ha en viss beskyttelse. Men Myhre vil allikevel poengtere at det sikreste alltid vil være et gitter montert på innsiden.

TrioVing Solo

Boligen

Butikken

Kontoret

Bedriften

Boligen

- Enkel montering
- Ingen kabling
- Fjern nøkler som du vil
- Legg til nøkler som du vil
- 100% nøkkelkontroll

www.trioving.no

TrioVing®
ASSA ABLOY

Tente kanskje en gnist

Mest populært var de lysende dørvriderne, men kanskje klarte også NL og bransjen å opplyse noen av de 12000 ungdommene på årets YoU-messe i Oslo Spektrum om at låsesmed er en sikker og spennende yrkesvei.

TEKST OG FOTO: PÅL ANDREASSEN

– Dette kan garantert bli årets julegave. Alle vil jo ha en slik dørvrider som lyser rødt eller grønt på rommet sitt, smiler Kristine Nagel Eriksen fra MU.

Hun har nettopp forklart en håndfull tenåringer om hvordan vrideren virker, men også lagt inn et par velvalgte ord om yrket hun representerer.

I løpet av tre lange dager gjorde nemlig Nagel Eriksen og en rekke andre representanter fra bransjen og Foreningen Norske Låsesmeder, så godt de kunne i å overbevise tiendeklassinger fra Oslo og Akershus om at låsesmedyrket er et soleklart alternativ når de skal ta videregående utdanning.

– De som gidder å stoppe opp på standen vår, lurer på hva vi driver med. Og det er mange som gjerne vil at vi skal ”selge” argumenter for hvorfor de skal velge å utdanne seg til låsesmed. Jeg tror nok at vi har klart å tenne en gnist hos noen. En gutt kastet resolutt alle andre brosjyrer i søpla, og beholdt bare vårt materiell etter å ha vært innom standen vår. Og da han kom tilbake for både andre og tredje gang med stadig nye kompisar tror jeg at vi kan ha med en fremtidig låsesmed å gjøre, forteller Nagel Eriksen.

Matilde Solberg Clemetsen og Line Madsen lot seg villig imponere av Kristine Nagel Eriksens demonstrasjon av kodelås.

INFORMASJON ER VIKTIG

Målet med YoU-messen er å gi informasjon om de nye utdanningsprogrammene i Kunnskapsløftet – som innebærer en helt ny struktur i videregående skole. Elevene skal få se, oppleve og kanskje prøve seg innen enkelte yrker.

– Det er også viktig at ungdommene får informasjon om høyere utdanning, derfor er også høyskoler og universitet representert her, sier Nina Skovly – markedsadministrator i Utdanningsetaten.

Det er Bjørn Ørnung fra NL som har vært primus motor for et samarbeid mellom foreningen og bransjen, og selve deltagelsen på messen. Trond Wang fra Dorma synes det er helt naturlig at leverandørene stiller opp i en slik sammenheng.

– Vi gjør dette for å støtte opp om foreningen og låsesmedfaget. Det er viktig at vi store (Dorma, MU og TrioVing – journ. komm.) som kanskje har større ressurser enn de mindre firmaene, er med på dette, mener han.

Han tror imidlertid ikke at det ligger noen spesiell stor markedsføringsverdi i å være tilstede i Spektrum.

– Nei, jeg tror nok ikke så mange av ungdommene legger merke til om det står Dorma eller TrioVing på det vi viser frem av eksempler, innrømmer Wang.

PÅ LAG MED BRANSJEN

Gaute Dahl Wardenær (15) og Monica Tronderud (15) lot seg villig imponere av både lysende dørvriderne og kodelåser da de stoppet opp på NL-standen. Men ingen av de to ungdomsskoleelevene fra Nesodden hadde noen umiddelbare planer om å utdanne seg til låsesmeder.

– Jeg tror at jeg kanskje skal prøve meg på medier og kommunikasjon etter ungdomsskolen, mener Gaute, men legger til at faren hans har mange nøkler.

– Han er vaktmester og har ansvaret for alle dørene på et sykehus. Han går alltid rundt med et kjempestort nøkkelknippe, ler han. NL hadde naturlig nok plass blant de andre TIP-fagene i Spektrum, og i tillegg til å dele ut informasjonsbrosjyrer viste de frem ”fancy” produkter fra bransjen, som blant annet fingeravtrykkesere og annet moderne låsutstyr.

– Det er viktig for oss å ha med oss bransjen og deres produkter på dette, så det ikke bare skal være ”tørr” info å få på standen vår. I tillegg har vi hatt besøk av Nicklas Almo Eriksen, landets første offisielle norgesmester i låsesmedfaget. Han var her for å prate med ungdommene om yrket sitt, og det var helt klart en fordel å ha en som selv er ung og har læretiden friskt i minne med på dette, konkluderer Anne Line M. Sagbakken.

Pionerene på Egge

I høst gikk startskuddet for låsbransjens utdanningsrevolusjon for lærlinger på Steinkjer Videregående skole, avdeling Egge. Ti uker med skolebenk og nettoppgaver fordelt over tre år skal føre frem til svennebrev.

TEKST OG FOTO: PÅL ANDREASSEN

Åtte unge menn sitter, om ikke som tente lys, så i alle fall ganske konsentrerte mens faglærer Trond Melgård prøver å forklare grunnleggende elektro fra tavla. For noen er dette omtrent første møte med ohms lov og andre faguttrykk, mens andre igjen kan skilte med noen grunnkunnskaper.

– Det er veldig greit å få inn det grunnleggende. Selv om vi var innom elektro på TIP, så er det mye vi ikke kan, mener Kenneth S. Bøhren.

Attenåringen har ett år bak seg som lærling hos Karl Jensen på Lillestrøm, og stiller dermed med litt mer bransjeerfaring enn de som kommer rett fra skolen.

– Foreløpig så vet jeg ikke helt hvor mye av

fagene jeg skal ta her på Egge. Det er jo ikke noe vits i å bruke tid på noe jeg allerede kan. Det er Edvin Lervik som bestemmer hvor mye jeg skal gå her, opplyser Kenneth.

Og nettopp kurskoordinator og avdelingsleder, Edvin Lervik på Egge er en av krumtappene i det nye utdanningsopplegget som skal lede lærlingene frem til svenneprøven.

– Det er litt morsomt det der med svenneprøven. Det er faktisk bare lås- og malingsbransjen som fortsatt holder på svenn. Selv liker jeg å kalle det fagbrev. Det forteller mer, synes jeg, smiler Lervik.

Det mest spennende med låsbransjen er de varierte oppgavene, mener Kenneth S. Bøhren, Mats Jordskogen.

De første skal forhåpentlig ikke bli de siste. Fra venstre: Edvin Lervik, Marius Kjellemo, Anders Raudås, Ole Petter Storbråten, Kenneth S. Böhren, Mats Jordskogen, Daniel Murud, Jonny Sandnes, Julian Kvalvåg, Gunnar Moe og Trond Melgård.

ALDRI FOR SENT

Uansett hva han velger å kalle det, så er det Lervik som sammen med faglærerne, som legger opp undervisningen som skal lede frem til fagprøven. En av hans kjeppestoffer er nettopp fagprøven, som han mener at langt flere i låsbransjen – og andre bransjer for den del – burde ta.

– De kan jo faget sitt, og her på Egge oppfordrer vi alle til å ta fagprøven. Og at det aldri er for sent er 67-åringen fra sagindustrien som nettopp tok fagbrevet her oppe, et glimrende eksempel på, sier Lervik.

Mange trenger ikke veldig mange timer på skolebenken, og det lages en realkompetansevurdering på hver enkelt elev som inkluderer praksisvurdering, dokumentasjon, CV og ikke minst en grundig prat med hver enkelt for å finne ut hvor mye den enkelte trenger av lovpålagt faglig

påfyll før man kan gå opp.

– Det er det som er den store oppgaven for oss her på Egge – å lage et system som gjør det så enkelt som mulig å gå opp til fagprøven, understreker Lervik.

PRAGMATISKE

Av de åtte låslærlingene som går det første treårskurset på Egge, har seks de allmennfagene de trenger fra tidligere, mens to må ta også disse fagene.

– Det er ikke noen utløpsdato på tidligere utdanning og eksamener, og som sagt er en realkompetansevurdering det viktigste. Vi har selv sagt faglig ryggdekning for alt vi gjør, men allikevel er det viktig å være pragmatiske i forhold til å sy sammen et opplegg som er best mulig for eleven, forklarer Lervik.

Han er veldig fornøyd med samarbeidet med låsbransjen og NL. Og både han og

faglærer Trond Melgård understreker viktigheten av flere fagarbeidere i bransjen.

– Å ta fagbrev – og senere også kanskje mesterbrev – er en dokumentasjon på at man kan faget sitt. I andre bransjer er det rett og slett en del oppdrag man ikke får hvis man ikke kan vise til dokumentasjon, påpeker Melgård.

Tilbake i klasserommet mener nok noen at lærer Melgård går litt fort frem. Men det er mye man skal gjennom i løpet av de første to ukene, og noen ferie i Nord-Trøndelag er dette definitivt ikke. Selv om de blir kjørt til skolen med taxi, og bor og spiser bra på Steinkjer Kurssenter – den tidligere befalsmess på Steinkjersannan.

– De er jo en litt eksklusiv elevgruppe, og det virker i alle fall som de er rimelig uthvilte når de kommer på skolen om morgenen, smiler Melgård.

**DORMA går fra å
være en leverandør
av komponenter til
en leverandør av
løsninger**

Dørteknikk

Automatikk

Glassbeslag

Sikkerhet- og
rømningsbeslag

Mobile vegger

Lås og Beslag

Fra komponent til løsning

Kunnskap, kompetanse og kvalitet er begrep som har kjennetegnet DORMA i over 100 år. Kunnskap og kompetanse gjennom våre medarbeidere som alle er eksperter på sine områder som f. eks Trond Wang produksjef for STA avdelingen. Kvalitet gjennom innovative løsninger og strenge kvalitetstester på DORMAs tekniske testsenter i Ennepetal, Tyskland. Dette garanterer produkter som vi er stolte over. Vi har løsninger for døren uansett om den er til kontorer, butikker, private hjem eller offentlige bygninger som for eksempel sykehus. DORMA – din løsning til døren!

DORMA Norge AS • Alfasetveien 1 • 0668 Oslo
Telefon 23 17 68 00 • Fax 23 17 68 01 • dormanorge@dorma.no • www.dorma.no

DORMA 100
YEARS

DORMA

Forventer å

lære mye

Julian Kvalvåg (19) begynte som lærling hos Lexow i Moss i august. Han er ikke i tvil om at periodene på Egge vil være verdifulle.

– Jeg er helt sikker på at vi kommer til å lære mye der oppe. Den første samlingen med fokus på grunnleggende elektronikk var veldig bra. Selv om jeg hadde litt elektro på grunnkurs mekanisk er det bra med mer. Dessuten var det veldig OK å være sammen med andre lærlinger på min egen alder, mener Julian.

Han får støtte av arbeidsgiveren sin, Ståle Woldsæter som håper at lærlingen hans vil tilegne seg erfaringer på Egge som han kan ta med seg videre inn i firmaet.

– På skolen vil han få basisinnføring i de små tingene som han ikke kan få her. Vi har jo ikke til enhver tid alle typer jobber, selv om vi har det meste. Snart skal Julian få gjøre egne jobber, men vi venter litt med

å sende ham alene ut til ”ulvene”, gliser Ståle.

Som mange andre havnet Julian Kvalvåg i låsbransjen nærmest av en tilfeldighet. Før han begynte på lærlingkontrakten sin i høst, har han bak seg mekanisk grunnkurs, maskinfag og allmenn påbygging fra videregående.

– Dette yrket hadde egentlig ikke slått meg i det hele tatt. Og da de ringte fra OTEK (Opplæringskontoret for teknologifag) og lurte på om jeg kunne tenke meg å bli låslærling visste jeg ikke så mye om denne bransjen. Jeg tenkte kanskje at man mest satt inne på et verksted og skrudde på låser hele dagen. Men sånn er det jo absolutt ikke, konstaterer han fornøyd.

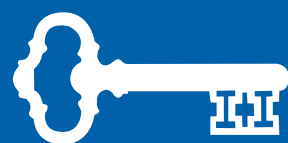
Julian Kvalvåg vet at de kreves mye av lærlingene som skal gjennom alle kursene på Egge.

Da Lexow bestemte seg for å ta inn en ny lærling i år valgte de å gå gjennom OTEK. Som et lite firma føler Ståle Woldsæter at det kan være vanskelig å tilrettelegge alt i forbindelse med lærlingen selv, og via OTEK mener han at de får den hjelpen de trenger.

– Selv om vi selvfølgelig har et stort ansvar for Julian, er det OTEK som har opplæringsansvaret. Det sikrer også at han får all den opplæringen han har krav på. Men det beste med dette er at han får gå på Egge i tillegg. Der får han lært alt det grunnleggende i bransjen, konstaterer Woldsæter.

House Keys

**BOYESEN &
MUNTHE AS**

Totalt 28 stk motiv fra Disney
Finnes på lager i desember 2008 alle nøklene leveres i profil 508/6

Boyesen & Munthe AS - Tvetenveien 152, 0671 Oslo
Telefon: +47 23 34 70 00 - Telefaks: +47 23 34 70 19 - post@boyesen-munthe.no
www.boyesen-munthe.no

© Disney - © Disney/Pixar - © Disney, Based on the Winnie-the-pooh works by AA Milne and EH Shepard - © Muppets Holding Company, LLC

Leserbrev fra kurs for lærlinger på Steinkjer

Det var mange tanker og forventninger vi lærlinger fikk da vi fikk høre om kurstilbudet på Steinkjer videregående. Kurset skulle omfatte bla. Varme arbeider, kodelås, grunnleggende elektroteknikk, dokumentasjon og installasjon av lås på forskjellige typer dører. Samt lage nettverk og bli bedre kjent med andre lærlinger fra hele landet. Kurset skulle vare i 10 uker til sammen, fordelt på 3 år i læretiden, med 5 samlinger, hver på 2 uker.

Så den 12.10.08 var vi 8 forventningsfulle og spente lærlinger som tok flyet fra Gardermoen til Værnes, en flytur på ca en times tid. Deretter var det en halvannen times togtur fra Værnes til Steinkjer. Da vi var framme ble vi møtt av et skikkelig trøndervær, Det regnet og blåste godt med andre ord. På togstasjonen ble vi møtt av en av lærerne på låsesmedkurset, Trond Meldgård. Han kjørte oss til Steinkjer Kurssenter som er gamle offiserbrakker fra den tiden det var militærleir på Steinkjer. Det var fine rom med 2 enkeltsenger, tv og bad på hvert rom.

Så på mandagen den 13.10 var første skoledag. Det var mange trøtte tryner som satt rundt frokostbordet den dagen, vi ble så hentet i en maxitaxi og kjørt til avdeling Egge ved Steinkjer vgs. Her fikk vi en presentasjon av lærerne og andre medvirkende. Deretter ble vi delt i grupper hvor den ene gruppen som ikke hadde standpunktkarakter fra videregående i de allmenne fagene var i en og bedrev tiden med det, da de skal ta eksamen i de fagene. Og vi som hadde standpunktkarakter fikk en innføring og gjenoppfriskning av elektronikk fra TiP (Teknikk og industriell Produksjon.)

Dette varte fra mandag til onsdag. Derrest fikk vi alle en innføring i hvordan dokumentasjon av arbeidet skal utføres, og vi brukte et tegneprogram som het Pcschemathic. Dette er noe alle låsesmeder kan bli bedre på, og noe som vil bli viktigere og stilt større krav til med årene.

Dette varte fram til fredagen, så var det på tide med en tur hjem i helga for noen av oss, for å se igjen både damer og venner, mens andre ble igjen i Steinkjer. Så etter 2 korte men koselige dager dro vi opp igjen.

Den andre uken satt praten løsere blant lærlingene, og det ble noen øl og fotballkamper på storskjerm, og kortspill og kinobesøk for noen. Skolemessig ble vi satt til å ha elektroteknikk med lærer Gunnar Moe. Alle låsesmeder er borte i elektronikkoblinger, og de lærer å koble f. eks gul ledning til brun ledning, men ikke hvorfor man gjør det og hva som skjer når man gjør det, det var et av hovedtemaene for kurset, for når man har den basiskunnskapen til elektro kan man også ta seg av uvante tilfeller av feil på f. eks dørautomatikk og kretskort. Da den andre uken var slutt var tiden inne for å dra hjem.

Vi er nå en sammensveiset gjeng på 8 lærlinger i låsesmedfaget, som ser fram til flere hyggelige kursuker sammen, og ønsker nye lærlinger velkommen til neste år.

Hilsen Mats fra Eiendomssikring

De siste årene har NL gjort flere tiltak for å styrke låsesmedutdanningen i Norge. Det viktigste er læreplanen for låsesmedfaget som trådte i kraft 1. august 2007.

Styrket fagutdanning

TEKST BJØRN ØRNUNG

Det er meget viktig å få lærlinger til låsesmedfaget, - og det er spesielt viktig at vi får de beste kandidatene. NL og medlemsbedriftene må derfor engasjere seg i dette arbeidet. På videregående skoler rundt om i landet er det flere potensielle gode lærlinger. Det å få lærlinger til faget er et felles ansvar, og det kommer stadig henvendelser fra videregående skoler (TIP) som ønsker at NL kan komme til skolen å gi en orientering om låsesmedfaget.

Tilsvarende henvendelser kommer sikkert til flere av bedriftene også og dette er noe vi bør takke ja til. NL vil lage materiell som bedriftene kan støtte seg til ved slike presentasjoner.

De siste årene er det gjort flere konkrete tiltak fra NLs side for å styrke utdanningen og styret har fastsatt konkrete mål på ulike oppgaver. NLs administrasjon har sørget for gjennomføringen av handlingsplanen, med god hjelp av NLs støttegruppe på flere av aktivitetene. Utdanningen skjer i samarbeid med Steinkjer Videregående skole, som NL har et utmerket samarbeid med.

Læreplanen i låsesmedfaget særløp VG2 og VG3/opplæring i bedrift beskriver blant

annet formål, struktur (tre hovedområder), beskrivelse av hovedområdene, grunnleggende ferdigheter, kompetansemål samt vurdering og bestemmelser for sluttvurdering.

Læreplanen finnes for øvrig i sin helhet på NLs hjemmesider. Det samme gjelder innholdet i PTF.

SKOLE OG PRAKSIS

Læreplanen er innen utdanningsprogrammet TIP (Teknikk og industriell produksjon), og elever som går VG1 med programfaget TIP har mulighet til å søke PTF (Prosjekt til fordypning) innen låsesmedfaget.

I praksis betyr dette at eleven sammen med skolen gjør avtale med en godkjent låsesmedbedrift, som er villig til å bistå eleven med PTF. Innføring i PTF vil utgjøre pluss/minus tjue prosent av skolens totale undervisningstid.

Hvordan PTF gjennomføres kan være avhengig av skolens beliggenhet i avstand kontra NL-bedriften. Det kan for eksempel foregå en dag i uken, eventuelt at det avsettes en uke av gangen. Hvis bedriften finner at eleven er av en slik kaliber at det kan være aktuelt å tegne en lærekontrakt når eleven er ferdig med VG1, så har

bedriften sikret seg en kandidat den allerede har en del erfaring med. I motsatt fall kan avtalen avsluttes umiddelbart, uten forpliktelse for noen av partene. Eleven må imidlertid ha bestått eksamen på VG1 (TIP) for å kunne søke om lærlingplass i en godkjent låsesmedbedrift.

OPPLÆRING I BEDRIFT

Det er bedriften som har det formelle ansvar for opplæringen. Opplæringen går over totalt tre år, hvor det tredje året er verdiskapning.

Alle skal opp til skriftlig eksamen i faget, og eksamen må være bestått før svenneprøven kan gjennomføres. Eksamen utarbeides sentralt og sensureres lokalt. Alle må opp til svenneprøven som normalt skal gjennomføres over minst fem virkedager. Kompetansemål som lærlingen skal besitte før svenneprøven er beskrevet i læreplanen.

NL har lagt til rette for støtte til NL-bedrifter og lærlinger i form av konkret opplæring av definerte fag på Steinkjer VGS, og ved å ha utarbeidet to lærebøker for låsesmedfaget, henholdsvis i mekanikk og elektromekanikk.

SENTRALISERT UNDERVISNING

Undervisningen vil foregå på Steinkjer videregående skole, og NLs målsetting er at alle fremtidige svenneprøver også foretas der. Fordelen ved dette er blant annet at prøvene blir like for alle, uavhengig av hvilket fylke lærlingen bor i og at det blir lik vanskelighetsgrad.

Undervisningen vil foregå over ti undervisningsuker fordelt over tre år, med totalt fem samlinger á to uker. Undervisningen vil foregå på skolen og følges opp med oppgaver på nettet. Siste samling i tredje året vil under siste uken bestå av selve svenneprøven. Se for øvrig egen faktaboks for hva undervisningen vil omfatte.

Gjeldende priser for undervisning inkludert opphold og måltider på Steinkjer kurssenter, oppgis ved henvendelse til NL administrasjonen post@nl-lasesmed.no

Tema / innhold for undervisningen

Fellesfag. Etter kursslutt vil denne foregå med nettbasert undervisning hvor lærlingene «er i dialog» med skolens lærere.

Elektronikk: lab., transistorer, halvledere, dioder, digitalteknikk, nettoppgaver

Elektroteknikk: lab., ohms lov, ledningsresistans, serie/parallellkoblinger, like/ vekselstrøm, effekt/ energi, batteri, nettoppgaver

Tegning, dokumentasjon

Relé / PLS

Materiallære

Sammenføyning, aluminium, stål, tre, praktiske oppgaver på dør

Kurs varme arbeider

Krav til installasjoner, praktiske oppgaver

Elektromekaniske låser

Låssystemer

Porttelefon

Automatikk

Adgangskontrollsystem, praktisk oppgave

Kodelås, kortlesere, praktisk på dør

Forberedelse skriftlig eksamen

Forberedelse svenneprøve

Svenneprøve

SALTO Adgangskontroll – Fremtidens teknologi

Carl F
International

SALTO er en solid aktør innenfor elektronisk sikring, som med sine innovative og fleksible produkter kan tilby fremtidens ledende teknologi. SALTO har sikre og brukervennlige løsninger som enkelt kan integreres med virksomhetens øvrige systemer. Med SALTO sitt brede produktsortiment kan CarlF International og Norsk Nøkkel-service derfor oppfylle mange ulike behov innenfor sikkerhetsområdet.

- Rask og sikker koding av nøkkelbrikke/kort
- Ledningsfritt
- Håndtering av opptil 64.000 brukere
- Mulighet for kombinasjon av offline og online adgangskontroll i samme system
- Kraftig og slitesterkt design

Elektronisk langskilt

Norsk Nøkkel-service AS Sinsenveien 4, 0572 Oslo Tlf: +47 22 04 07 50 www.nnokkel.no

Generasjons skifte

på Lerkendal

Systemsikring AS i Trondheim sitter på og drifter over 4700 låssystemer. I porteføljen finnes alt fra halvt senkede russiske isbrytere til misjonssambandshus i Afrika.

TEKST OG FOTO: PÅL ANDREASSEN

– Vi har faktisk systemer over hele landet, fra Oslo til Finnmark. I tillegg til Afrika og russiske isbrytere. Det var jo ikke meningen at vi skulle ha så mye, men et samarbeid med blant andre Beslagconsult (BC) her i Trondheim, som tidligere sto for salget, gjorde at låssystemene våre ofte havnet langt av gårde, forklarer Eirik Larsen. Han legger til at det ikke er tvil om at den kjempemessige systemporteføljen er mye verdt for det snart 25 år gamle firmaet.

– Dette er gullet vårt, bekrefter han.

Eirik Larsen (37) har nærmest vokst opp i låsbransjen, og begynte sin karriere i firmaet med å pusse vinduer og rydde mens han gikk på ungdomsskolen. Men at han skulle gå i faren, Sigmunds fotspor var egentlig ikke noen selvfølge.

– Egentlig så skulle jeg bli elektriker, men fant fort ut at det var artigere å jobbe med folk enn å holde på alene med å strekke kabel. Og da det ble mer og mer å gjøre her i firmaet så hoppet jeg over til låsbransjen. Jeg hadde jo tross alt vokst opp her, og det er dette jeg kan, forklarer han.

– Gutten er flink han, skyter faren Sigmund inn. Han burde vite hva han snakker om etter å ha hatt daglig kontakt med sønnen på jobb i mange år.

DEN GAMLE SKOLEN

Men neste år er det slutt, da må Eirik klare seg selv. Sigmund Larsen har på papiret allerede blitt pensjonist, men fungerer fortsatt som daglig leder, og ikke minst "vaktmester" i Systemsikring AS.

– Så lenge kona, Anne, er på kontoret så holder jeg også på litt til.

Man skal ha det moro på jobb, mener Åge Grostad på verkstedet

Den strategiske beliggenheten på Lerkendal genererer mange kunder.

i mange, mange år. Så begynte det å skje ting, og vi måtte selvsagt henge med. Det resulterte i at vi har måttet rekruttere nye folk med bredere kompetanse. I dag har vi for eksempel en tidligere våpensmed, en datamann – som egentlig er utdannet gullsmed – og flere tømrere, opplyser Eirik og kauker over til nabokontoret:

– *Stein – har du noen utdanning?*

– Må jeg det, er svaret som kommer rundt hjørnet fra mannen som til daglig driver med prosjektering, anbud og har kontrollen på servicejobbene.

Fire mann er stort sett ute hele tiden på jobb, mens to tar seg av butikk, verksted og lager.

– Vi har én mann, Stig Molde, som bare gjør jobber for vår største kunde – SpareBank1. Han kjører over hele Midt-Norge og gjør alt av låsesmedjobber for bankene, opplyser Sigmund og legger inn en liten anekdote om den lukrative avtalen med banken.

– Banksjefen mente at siden vi hadde så mye jobb for dem, så burde de få rabatt. Da svarte jeg bare at jeg hadde vært kunde i banken siden 1963, og aldri fått et øre i rabatt av dem. Likt skal være likt, smiler senior.

Men neste år gir vi oss helt begge to. Da feirer firmaet samtidig 25-års jubileum, sier Sigmund.

Det var han og kompanjongen Anders Husby som startet opp Systemsikring AS like før jul i 1984, men Husby ble kjøpt ut i fjor da han ble pensjonist.

Anders som hadde en viss erfaring fra låsbransjen via jernvare- og familiefirmaet Haldor T. Husby, ville starte noe for seg selv, og Sigmund ble med. Som så mange andre i låsbransjen er Sigmund opprinnelig snekker, og innrømmer at han nok er av den gamle skolen.

– Huff, skal vi begynne med noe med ledning på også nå, tenkte jeg da de første elektromekaniske låsene kom, minnes Sigmund.

– Det far er best på er å selge. Samme hva det er, så kan han selge det. Uansett om han vet hvordan det virker, eller ikke, supplerer Eirik med et smil.

BRED KOMPETANSE

Firmaet fikk imidlertid raskt ansatt en elektriker som kunne opp og ned på et koblingsskjema. I dag er de totalt ti ansatte, inkludert far, mor og sønn.

– Vi driver i en bransje hvor utviklingen egentlig sto ganske stille

Legg merke til plakaten i bakgrunnen. Eirik Larsen har sunget i Nidarosdomens Guttekor siden han var åtte år gammel.

STORE KUNDER

Systemsikring ble i 1990 det første TrioVing Servicesenter nord for Dovre, og for øyeblikket er det til sammen en liten håndfull låsesmeder i Trondheim.

– Vi lever greit med hverandre her i byen. Det er ikke så mye jobbmessig samarbeid, men det hender vel at vi låner ut noe verktøy og utstyr. En av fordelene våre er beliggenheten her på Lerkendal, med gode parkeringsmuligheter. Det generer mye kunder, både private og firmakunder, sier Eirik.

Firmaet har mange løpende firmaavtaler, og har store serviceavtaler med blant andre det offentlige, St. Olavs hospital og NTNU.

– Det går mest i vedlikehold og rehab, men også noen prosjektjobber for de faste kundene våre, forklarer junior.

ET LIV UTENFOR FIRMAET

Selv om de har jobbet tett sammen i mange år, tror verken Eirik eller Sigmund det hadde passet for alle. Og noen diskusjoner har det jo blitt opp gjennom.

– Man må kunne ha diskusjoner og bli sure på hverandre, hvis ikke så er det noe galt. Men det er også viktig å la det gå over. Det har vært veldig spesielt å ha jobbet sammen med faren sin så lenge, konstaterer Eirik – og legger til at han flyttet hjemmefra veldig tidlig.

– Det var helt greit, gliser faren.

For mange er det å drive i låsbransjen nærmest blitt en livsstil, men Eirik har også et liv utenfor lås og beslag – nemlig korsang. Og ikke i hvilket som helst kor, men det kjente Nidarosdomens Guttekor. Sammen med Sølvguttene landets mest anerkjente guttekor.

– Der begynte jeg som åtteåring, og nå er også sønnen min med i koret. Det tar mye tid med øving, reising og konserter. Men for oss har det blitt en livsstil, sier han.

En livsstil som faktisk lar seg kombinere med jobben, i alle fall noen ganger.

– Da vi var på korturné i USA i sommer, så satt jeg faktisk og jobbet med låssystemer fra hotellrommet der borte. Vi hadde lovet kunden at det skulle bli ferdig i tide, så det var bare å ta med seg PC og papirer på turné, ler Eirik.

Yngvar Tollefsen as – hjelper deg å flytte lageret ut i butikken

Chr. Krohgs gt 2 | 0186 Oslo | Tlf: 22 17 77 00 | Fax: 22 17 88 00
E-post: magnus@vrio.no

Neste år slutter både mor og far, da blir det opp til Eirik alene å føre familiebedriften videre alene.

Lærebok for låsesmedfaget Elektromekanikk

TEKST BJØRN ØRNUNG

Ny lærebok for låsesmedfaget Elektromekanikk vil være klar for presentasjon og levering til NL medlemmer og samarbeidspartnere under låsesmedtreffet på Storefjell hotell i januar 2009.

NL mener at i tillegg til lærlinger vil også ferdig utdannede låsesmeder ha nytteverdi av læreboken.

Den vil derved være et middel til å styrke våre målsettinger om større andel av det elektroniske markedet.

Læreboken er på nærmere 140 sider. Vel 60 sider omhandler grunnleggende elektroteknologi. Dette er beskrevet av faglærere Trond Melgård og Gunnar Moe ved Steinkjer vgs. Boken omhandler en produkt-del med elektromekanisk lås, sylindre, betjeningsorganer, kodelås, kortlesere, automatisk adgangskontroll, integrerte sikkerhetssystemer, strømforsyninger og ladere, porttelefonsystemer, dørlukkere og elektromekaniske funksjoner, slagdørsautomatikk, automatikk for bommer og porter med mer. Videre finner man temaet prosjektering og dokumentasjon, samt utdrag av låsesmedens arbeid som kabelarbeid, brannetting, loddeteknikk. I tillegg er det litt om drift og vedlikehold, henvisning til forskrifter og krav (rammebetingelser). Det er også en ordliste med definisjon /

beskrivelse, samt alfabetisk stikkord- og emneregister.

Læreboken er en videreutvikling av undervisningsmaterialet i Elektromekanikk for Låsesmedfaget, som ble utviklet i samarbeid mellom: *Norske Låsesmeder (NL)* med Bård Eilif Hveding som prosjektleder / koordinering *Steinkjer videregående skole*, avd. Egge, v/ Trond Melgård og Gunnar Moe *Dorma Norge AS*, v/Trond Wiker *TrioVing a.s.* v/ Svein Lundby

Læreboken er utarbeidet av: *Knut Kildahl*, NL medlem / Styringsgruppen, formann og hovedansvarlig *Bjørn Ørnung*, NL medlem / Styringsgruppen, prosjektleder, koordinering *Per Bugten*, NL medlem / Styringsgruppen, faglig vurdering *Trond Melgård*, Steinkjer vgs, avd.Egge, faglærer elektrofag *Gunnar Moe*, Steinkjer vgs, avd.Egge, faglærer elektrofag *Fred Seierland*, TrioVing a.s. *Frode Karlberg*, TrioVing a.s. *Arild Sleire*, TrioVing a.s. *Trond Wang*, Dorma Norge AS, *Trond Wiker*, Dorma Norge AS, *Kaj Nyman*, Geze Skandinavia AB, *Elisabeth Rokstad*, revideringer av tekst og illustrasjoner

Øvrige bidragsytere:

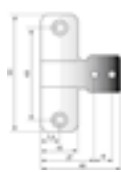
Låsesmedmester Sigurd Phil, firma Bewator AS og Møller Undall AS.

NL benytter her anledningen til å takke alle som har bistått i arbeidet med å utarbeide læreboken.

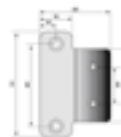
Festebrikker i rustfritt stål for lås og beslag

I tillegg til våre tradisjonelle festebrikker presenterer vi nå 3 nye brikker:

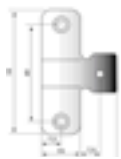
Festebrikke 2308

Festebrikke for MU låskasser og sluttstykker i 1200 serien, bakkant-beslag 2210 og 2220 samt under-lagsstolper 2327, 2328 og 2329. Passer også til tilsvarende produkter. Festebrikkene leveres i par.

Festebrikke 2309

Festebrikke for STEP elektriske sluttstykker 664, 670, 270, samt en del av Robust sine stolper i T-serien. Kan også benyttes til mekanisk sluttstykke MU 1250. Passer også til tilsvarende beslag. Festebrikkene er usymmetriske og leveres i par (høyre og venstre).

Festebrikke 2310

Festebrikke for karmoverføring 7810, 7811 og tilsvarende karm-overføringer. Passer også til låskasser og motorlåser i smal-profilserien. Festebrikkene leveres i par.

firmapost@mu.no www.mu.no

Bestill 2009-katalogen på www.mu.no/bestill.asp og få komplett oversikt over vårt brede sortiment som inneholder mange nyheter!

Bærum • Drammen • Haugesund • Oslo (Tveita) • Oslo (Rolf A. Hemer) • Tromsø • Bergen • Gjøvik • Lillehammer • Trondheim

Passerte

Christian Ringnes (fra venstre), Andre Eldor og Odd Anders Seim kan fornøyd konstatere at de nå er personlige medlemmer i Foreningen Norske Låsesmeder.

nåløyet

Langt fra alle som søker medlemskap i Foreningen Norske Låsesmeder står på første opptaksprøve. Opptaksnemnda merker godt at noen er mer engasjert enn andre.

TEKST OG FOTO: PÅL ANDREASSEN

– Det er mange som får blokkeringer så fort de ser en skriftlig prøve. Vi merker jo at det er en del som sliter. Men vi har gått gjennom spørsmålene, og selv om de kanskje kan virke kompliserte så er de veldig relevante i forhold til faget vårt. De som kommer hit for å ta prøvene bør være forberedte og ha gjort hjemmeleksene sine. Det er frustrerende når vi merker at enkelte egentlig ikke er så interesserte, mener Stig Dahlgren og Stein Spjeldnæs – to av seks mann i opptaksnemnda.

Rundt et drøyt dusin låsesmeder går hvert år opp til medlemskapsprøven, enten som firmamedlemmer eller enkeltmedlem. Og alle prøvene avholdes i Romerike Låservices lokaler på Strømmen – hver høst og vår. I alle fall foreløpig.

– Vi kommer til å åpne for at man skal kunne ta teoriprøven under Låsesmedtreffet på Storefjell. Egentlig skulle den praksisen vært i gang allerede i år, men vi håper at i alle fall noen skal ta teorien på neste års treff, sier Spjeldnæs og legger til at praksisprøvene fortsatt vil avholdes på Strømmen.

FIRE KATEGORIER

Det er prøvenemnda som har utarbeidet prøvene, og de ble sist gang revidert i fjor høst. Har søkeren svenneprøven så slipper man unna med kun teoridelen. Det gjelder for både firma- og enkeltmedlemmer, og de får også den samme teoriprøven.

– De som er oppe til teoriprøven i dag får alle forskjellige prøver, men det faglige innholdet er det samme og delt i fire hovedkategorier, forklarer Vidar Langmoen.

I korte trekk betyr det spørsmål om produkter, brann og rømning, FG sikkerhets-

Alle prøvene avholdes foreløpig hos Stig Dahlgren og Romerike Låsservice på Strømmen.

forskrifter og om foreningen. En som kunne det meste, og sto med glans på teoriprøven var Odd Anders Seim (21).

– Det er ikke nok med bare svennebrevet, jeg ville også ha NL-brevet. På sikt så satser jeg også på mesterbrev. Det er viktig å vise at man er engasjert og være en del av bransjen. Jeg tar alt jeg kan ta av kurs og prøver. Her har jeg funnet en bransje som er helt riktig for meg. Jeg er nok låsesmed på døgnbasis, smiler en fornøyd Seim etter avlagt teoriprøve.

TILBAKEMELDING

Tilbake rundt bordet i pauserommet hos Romerike Låsservice, hvor nemnda gjennomgår teoriprøvene diskuteres det ivrig rundt besvarelsene.

– Det er ikke det verste svaret jeg har sett, selv om det ikke var helt riktig, konstaterer Kent Martinsen – sånn passe fornøyd med en besvarelse.

De som står på teoridelen gjør det som

regel med ganske liten margin, men det hender også at noen stryker flere ganger. Opptaksnemnda har vurdert om man skal gi individuelle tilbakemeldinger til de som stryker, men har foreløpig ikke tatt stilling til det spørsmålet.

– Kanskje kan det være bra å få en tilbakemelding på hva man kan, og ikke minst hva man må lese mer på. Men i utgangspunktet så forventer vi jo at de som melder seg opp kan dette, mener Stig Dahlgren

– På den annen side har det jo hendt at noen korrigerer oss på enkelte spørsmål. Det er veldig bra at vi også får tilbakemeldinger på prøvene, legger Stein Spjeldnæs til.

Se www.nl-lasesmed.no/om/medlemskap for mer informasjon

Det hender ofte at det kan bli litt diskusjon i opptaksnemnda rundt enkelte besvarelser. Fra venstre André Bredesen, Vidar Langmoen og leder av nemnda Stein Spjeldnæs.

CISA

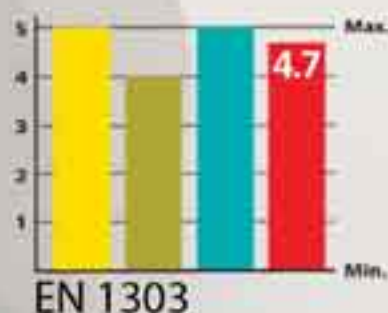
High Security

Vi søker forhandlere for salg av CISA-produkter i Norge.
Vi kan tilby b.l.a konkurranse dyktige priser.

Cisa AP3

Patentert system

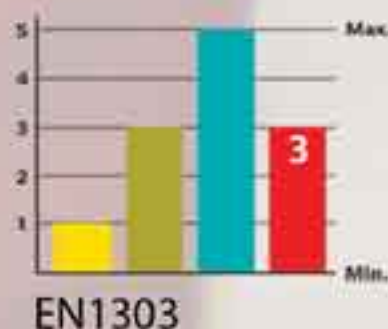
Security
Master keying
potential
Reliability
Average

C2000

Standard system

Security
Master keying
potential
Reliability
Average

Begge systemene har stort utvalg av sylindere som er
tilpasset det norske markedet.

Kontakt: arild@22228888.no

www.cisa.com

Hvordan og når skjer innbruddene?

For alle som driver innbruddsforebyggende arbeid, og ikke minst for de som skal beskytte sine verdier, er det særdeles nyttig og interessant å kunne vite hvor forbryterne slår til, og også innenfor hvilke tidsrammer risikoen er størst. Det er alltid vanskelig å skaffe seg noe mål på effekten av skadeforebyggende arbeid, men hvis det er mulig å skaffe seg noen indikasjon er også det positivt. Rikspolitistyrelsen i Sverige foretok i begynnelsen av 70-årene en temmelig omfattende undersøkelse. Politiet i Oslo har nylig foretatt en mer begrenset undersøkelse over et kortere tidsrom for å skaffe seg et grunnlag for sitt arbeid. Det er selvsagt uklart hvor representative forholdene i Oslo er for landet som helhet, men en viss tendens synes det å kunne være grunnlag for å trekke. I villaer og rekkehus synes vinduer og dører å være like utsatt. Den svenske undersøkelsen viste at vinduer var mest utsatt. Dette kan ha sammenheng med at innbruddene i de senere år ofte skjer med større voldsomhet enn for 10 - 15 år siden, og at angrepsveien er endret. Det kan også skyldes dårligere låser i norske dører.

Når vinduer angripes blir de oftest brutt opp, men blir også knust eller hele rutene blir tatt ut. Dører blir nesten alltid brutt opp. Ruteknusing og andre inntrengningsmåter utgjør en mindre andel. Selv om det ikke er mulig å trekke direkte sammenligning med den svenske undersøkelsen, synes den dog å bekrefte at tendensen ikke har forandret seg. Ser vi på situasjonen for telligheter, er det naturlig at angrep på dører dominerer. Det er meget godt samsvar mellom Oslo-politiets og den svenske undersøkelse. Dørene blir 3 ganger så ofte brutt opp som forsøkt på annen måte. Angrep på låssylinder, dirking og angrep

på hængselsiden forekommer forholdsvis sjelden. Det er imidlertid viktig å huske på at erfaringene er basert på nåværende sikringsnivå. Hvis man forbedrer disse punkter, vil inntrengningsmåtene kunne forskyves til andre svake punkter som det er viktig ikke å overse. Når man ser på når innbruddene inntreffer, viser det seg at tyvene slutt ikke bare opererer i ly av mørket. Ca halvparten av innbruddene inntreffer på dagtid. For de fleste er vel det en overraskelse selv om det selvsagt er et resultat av at hus og leiligheter idag svært ofte står uten tilsyn med ulembeldende foreldre og barn på skole eller i barnehage,

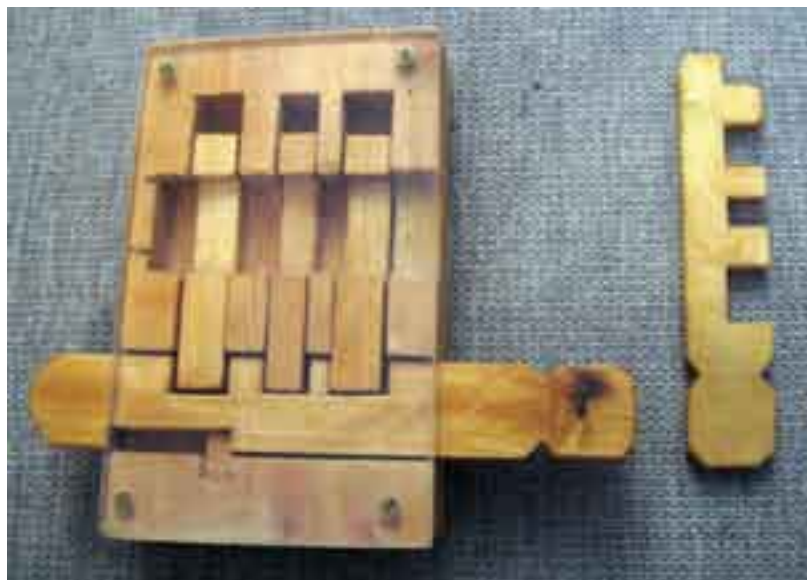
Undersøkelsen viser også at innbruddsalarmanlegg i villaer og leiligheter har meget god preventiv effekt. Det er få som blir hjemsoekt, men man må her heller ikke glemme at det er en liten prosent som har slike installasjoner. I næringsvirksomheter er vinduer og dører omtrent like utsatt. I de aller fleste tilfeller blir dørene brutt opp, men også andre inntrengningsmåter skjer noe oftere enn i private hjem. Vinduer blir brutt opp,

men dobbelt så ofte knust. Rutene blir forholdsvis sjelden tatt ut. Sammenligning med den svenske undersøkelsen er vanskelig å foreta. Innbruddsveien vil dessuten kunne variere fra bransje til bransje. Innbruddene i næringslivet skjer som naturlig er sjelden på dagtid. Vi må regne med at ca 70% av innbruddsangrepene skjer om natten. Det er indikasjon på at nytten av f.eks vakthold før kl 23.00 er mindre påkrevet. Det viser seg også her at sjansen for å få besøk av ubudne gjester avtar når alarmanlegg er montert, selv om man også her må, av årsaker som allerede er nevnt, være forsiktig med å trekke konklusjoner. Tyvenes angrepsmetoder vil kunne variere geografisk av forskjellige lokalt betingede årsaker. Inngående lokal erfaring er meget betydningsfullt som supplement til de indikasjonene som her er kommet til uttrykk.

Egyptisk lås fortsatt i bruk

I forbindelse med at jeg tok et kurs hos det lokale kystlaget, så fikk jeg se at «egyptisk lås» fortsatt er i bruk. Kystlaget brukte denne låstypen på flere dører. Både låsen og nøkkelen er laget i tre.

De hadde også laget en opplæringslås med gjennomsiktig plast på den siden som skal være inn mot døren. Siden jeg har en viss interesse for lås, så fikk jeg overtalt dem til å låne meg låsen. Da kunne jeg både vise den fram til de andre på jobb, og fikk tatt noen bilder.

Denne låsen er trolig en av de eldste låstypene vi kjenner, og vi kan se igjen mange trekk i for eksempel Brams' lås.

Låsen virker ved at man setter inn en nøkkel med tenner, og løfter denne opp. Tennene løfter opp stiftene i låsen, og det blir mulig å trekke reilen tilbake.

Det er mulig å lage låser med forskjellige nøkler. Man kan variere på antall tenner, tennenes lengde, mellomrommenes bredde og bredden på tennene.

Selv om låsen er laget i tre, og dermed ikke

er aktuell på høysikkerhets dører, så er det morsomt at den fortsatt brukes, flere tusen år etter den ble funnet opp.

*Erlend Hallstensen
Låsgruppen Tromsø*

A collage of images showing various hardware products from the 'd line' brand. The top left shows a green and silver door handle. Below it are several smaller images of different door handles and locks in various colors and finishes. The 'd line' logo is in the top right corner. At the bottom, there is contact information for Norsk Nøkkel-service AS.

d line
Norsk Nøkkel-service AS

Norsk Nøkkel-service AS
Sinsenvæien 4, 0572 Oslo.
Tlf: +47 22 04 07 50
Faks: +47 22 04 07 97
www.nnokkel.no

Hardware
Bathroom
Washroom
Handrail
Signs
www.dline.com

Stor aktivitet i Norsk Nøkkelservice!

I løpet av det siste året har Norsk Nøkkelservice styrket staben med nyansatte i alle våre avdelinger. Som et ledd i å øke vår service til våre engros-kunder, har vi ansatt **Trond Maudahl** som salgskonsulent. Trond har lang erfaring fra bransjen, har gode IT-kunnskaper og kan svare på alt av spørsmål fra våre låsesmedkunder.

For å effektivisere vår service og montasjeavdeling, har vi ansatt **Jon Erik Babb** til å koordinere hverdagen til de 8 montørene som er ute og monterer. I tillegg har han ansvaret for å følge opp lærlingene våre.

I montørstaben har vi også to nyansatte med **Tor Ivar Johansen** og **Tomas Tufte-Gerhardsen**. Tor Ivar tok svenneprøven i 2007, mens Tomas har vært hos oss tidligere.

På systemavdelingen har **Pål Zachariassen** nå full kontroll på alt av låssystemer og nøkkelfiling. Han har gått en god skole hos mer erfarne Tollef og Ole og løser nå de problemer som måtte være innenfor dette området. Tollef Moe har også trukket seg tilbake og jobber hos oss ved behov.

Innenfor administrasjonen har det også skjedd endringer. **Olav Moe** ønsker å trappe ned og jobber nå på deltid, men en ny økonomisjef/IT-sjef er allerede på plass. Han heter **Kjell Strømseng** og har tidligere jobbet som revisor. Kjell har mye erfaring innenfor økonomi og regnskap men kan også bidra med effektivisering av den daglige driften.

Venstre side nedenfra og oppover: Tomas, Jon Erik, Pål, Tor Ivar. Høyre side nedenfra og oppover: Trond, Tonja, Kjell

Tonja M. Orderud har i tillegg til ansvaret for den daglige driften i Norsk Nøkkelservice nå også ansvaret for CarlF sine totale aktiviteter i Norge etter bortgangen til Bjørn Karlsen tidligere i år.

Med 28 ansatte har vi et stort aktivitetsnivå innenfor alle våre avdelinger. Vi har bl.a. akkurat inngått en avtale med Prokey AB i Sverige om salg av deres nøkkelfilemaskiner, nøkkelemner og annet tilbehør i Norge. Dette er produkter av høy kvalitet til gode priser og med en profesjonell organisasjon i ryggen, har vi tro på et godt samarbeid som også kommer norske låsesmeder til gode.

Ny avdelingsleder i Møller Undall AS avd. Drammen

Morten Høiseth er ansatt som ny avdelingsleder i Møller Undall AS avd. Drammen per 1 september 2008.

Morten er Låsesmedmester og har en solid bakgrunn som montør og konsulent hos, NT Møller Undall AS samt avdelingsleder i Låsgruppen avd Sandefjord. Morten har over 12 år med erfaring fra bransjen.

For nyheter:
www.nl-lasesmed.no

DORMA Intello oppgradert DML motorlåsserie

Vår motorlåsserie har blitt oppgradert og serien har nå fått navnet "DIntello". I den forbindelse har våre DML motorlåser alle fått nye navn (DML 902, DML 912, DML 903, DML 913 og DML 803) og artikkelnumre. Funksjonsmessig og fysisk er låskassene helt lik våre tidligere modeller i DML 100 og 200 serien. Styreenheten er imidlertid helt ny, men er kompatibel mot tidligere DML låser. Nyhet er også en PC software for programmering og administrasjon av styreenheten: Individuell setting av parametre, stille åpnings- og alarmtider. Dessuten innstilling av serviceintervaller samt loggfil og statuskontroll. DORMA Intello motorlåsene vil bli behørig presentert på låsesmedtreffet på Storefjell i januar.

DORMAs panikkbeslag leveres nå i Contur design

DORMA satser på en helhetlig design og nå leveres panikkbeslagene i serien PHA, PHB og PH (push-pad) i Contur design, som dere kjenner fra flere av våre dørlukkere. Panikkbeslaget holder den samme høye kvaliteten og er blitt enda enklere å montere. Viktig å merke seg er at alle panikkbeslagene i Contur design nå har samme modellskåter og dekkapper. Dette forenkler lagerholdet.

Rundt årsskiftet kommer også TV låsene (TV101 og TV201) i Contur design slik at designfamilien blir enda mer komplett.

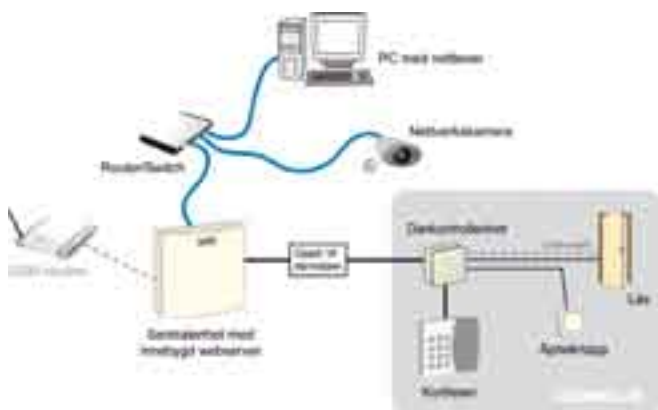

Nyheter fra Fibex

Tidomat smartONE – Benytt telefonen som adgangskort

Tidomat smartONE er et komplett adgangskontroll system for inntil 16 dører. Ved å koble til et GSM modem kan man motta meldinger/beskjeder fra systemet, samt åpne en dør via telefonen. Personlig telefonnummer legges inn på personen på lik linje med et kort/brikkenummer. Når man ringer opp GSM-modemet med innlagt/gyldig nummer åpnes døren!

Nye kodelåser

Kodelåsene er IP67 (100 % vanntette), har temperaturkrav på -30° til + 70 °C, samt egen dørsentral for maksimal sikkerhet. Kompakte modeller finnes også.

Kodelåsene leveres med kapsling i aluminiumslegering eller i rustfritt stål, og for de kresne kan Fibex også levere glassleser som skifter farge (blå i hvile modus og grønn ved åpning).

Kodene kan bestå av 4-6 siffer, og kan styre inntil tre forskjellige releer. Indikasjoner via lys og lyd, samt at bakgrunnsbelysningen kan slukkes etter x-antall sekunder, eller være fast.

Ny FG Godkjent Container lås fra ABUS Godkjent KL. 4

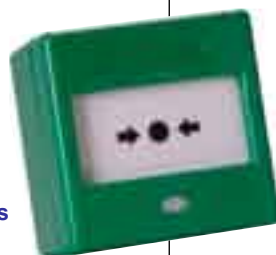

Den gode følelse av sikkerhet

MODERNISERT ERSTATTER FOR KAC NØDÅPNER

Denne nødåpneren for adgangskontroll erstatter den nå gammeldagse "KAC" og har følgende muligheter:

- Ferdig montert "Uknusbart Glass" av polykarbonat som ikke skiftes, men kun resettes med enkel *nøkkel*
- I tillegg følger det med et knusbart glass
- LED lys med god gjengivelse i 180 graders vinkel som indikerer at den er utløst
- Leveres med påveggsboks, men passer i standard veggbox
- Det kan leveres intern summer til den
- Det kan leveres klart hengslet deksel
- Leveres med enkelt eller dobbelt kontaktsett

Noby AS, Cecilie Thoresens vei 5, 1153 Oslo. Tlf 23 03 14 00 e-post: salg@noby.no
www.noby.no

Noby AS

Vinterens Produktnyheter fra Siemens Fire & Security Products

Siemens Fire & Security Products vil i løpet vinteren 2008 / 2009 lansere en rekke spennende produktnyheter.

SIPASS ENTRO® 6.0

Kommende versjon 6.0 av det markedsledende adgangskontrollsystemet Entro leder an i rekken av større produktnyheter og forbedringer i vår portefølje, og i Entro blant annet med nye muligheter for egen kortdesign med utskriftsmuligheter samt kortkvittering. Entro 6.0 støttes både av Windows Terminalserver 2003 og 2008 i tillegg til Windows Vista.

ANTALLET DØRER I SYSTEMET ØKES FRA 512 TIL 1024 HVORAV 512 ER TRÅDLØSE!

Det er den nye undersentralen SR35i og den nye trådløse kortleseren RF30EM som gjør dette mulig. RF30EM installeres like enkelt som en vanlig Codoor, direkte på døren, og har i tillegg til tastaturet

også en innebygd kortleser for EM kort. Unike RF30EM kan også installeres som en "stand-alone" kortleser med den ekstra sikkerheten som både kort og kode da gir.

I tillegg kan RF30EM inngå i større Entro systemer og kommuniserer da trådløst "online" med Entro sin nye undersentral SR35i. Kommunikasjonen skjer over det frie RF båndet og er kryptert på samme måte som øvrig Entro kommunikasjon. En trådløs router RF9 er også allerede utviklet og fungerer både som forsterker og forlenger av radiokommunikasjonen mellom enhetene. Maksimal avstand mellom SR35i og RF30EM blir på hele 125 meter.

PLANUX TOUCH SCREEN FOR SIMPLEBUS2

Bewator Simplebus2 port telefon sortimentet utvides med bla. et nytt touch screen svarapparat

Nå kan du svare og slippe inn besøkende uten å løfte av røret. Det nye svarapparatet Planux er et handsfree svarapparat med et 3,5" høyoppløselig LCD fargedisplay. Du svarer og åpner døren ved et enkelt trykk direkte på frontpanelet. Frontpanelet leveres i sort eller hvitt, og monteres innfelt eller utenpåliggende. Innfelt bygger det kun 8 millimeter. Alternativt kan det settes i en elegant bordholder.

Planux har mange funksjoner blant annet

15 forskjellige ringesignaler, doktor-funksjon som etter gitt ringesignal åpner døren automatisk, det er touch knapper, bildeskjermmeny og nattfunksjon.

I nattmodus tenner man bakgrunnsbelysningen ved lett å føre hånden fremfor skjermen.

Planux er kompatibelt med øvrige video svarapparater i farge for Simplebus2 produktrange.

SIEMENS INTRUNET ALARMSYSTEMER

Vi lanserer også Intrunet SPC 4000, SPC 5000 og SPC 6000. Intrunet SPC systemene leveres i tre størrelser fra 8 soner og inntil 32, 128 eller 512 soner.

Den er meget enkel å programmere, for eksempel via betjeningspanelet, via en USB memory stick, eller i vårt spesialdesignede program for direkte programmering i din web browser lokalt, eventuelt via TCP/IP remote.

Betjeningspanelet kommer i to versjoner, begge med LCD display og med eller uten berøringsfri kortleser for høyeste sikkerhet. Sentralene har mulighet for innebygd telefonsender via PSTN eller GSM, alternativt kan en benytte begge deler. Senderne overfører alarm i både ContactID og SIA format til alarmstasjonen, eller om man fra mindre installasjoner bare vil overføre alarm via SMS. SPC 6000 sentralen kan også overføre alarmer via TCP/IP til vaktstasjonen.

Samtlige tilleggsmoduler og ekspansjonseenheter er compatible med alle sentralene i SPC familien, slik at du sikrer din investering ved at systemet kan utvides og tilpasses etter ditt behov.

SIEMENS MEGAPIXEL KAMERAER

Ett nytt sortiment av Megapixel kameraer med IP tilkobling vil også bli lansert. TCP/IP tilkobling strømforsyrer kamera og objektiv med PoE (Power over Ethernet). Med Megapixel oppløsning ser du enda flere detaljer!

Megapixel kameraene gir 3 ganger bedre oppløsning sammenlignet med 4 CIF eller D1 IP format, eller de klassiske PAL kameraer. Det er nå også mulig å overvåke en større flate for samtidig å kunne gjøre zoom i bildet ved behov, og enda kunne oppnå en bildekvalitet motsvarende de tradisjonelle analoge kameraene. Kameraene bygger på progressive CCD chips for optimal bildefokus.

Siemens Megapixel kamerasortiment inkluderer mange funksjoner så som, bevegelsesdeteksjon med automatisk utsendelse av en forhåndsprogrammert e-mail, støtte for NAS (Network Attached Storage), samtidig bildeoverføring MJPEG og MPEG4 format, toveis audio kommunikasjon ved at kameraene har innebygd mikrofon og audio utgang, og dag/natt funksjoner. Samtlige kameraer er enkle å håndtere og raske og installere.

GODKJENTE FIRMAER PR. 1. DESEMBER 2008

ALTA
Thermoglass AS
 Betongv. 1, Pb. 2046 Elvebakken 9507 Alta
 Tlf. 78 44 36 80. Fax 78 44 36 99

ARENDAL
Arve Karlsten
 Pb. 1630, 4857 Arendal
 Tlf. 37 02 63 80. Fax 37 09 82 40

ASKER
Låsservice AS
 Billingstadsletta 14, Pb. 293, 1396 Nesbru
 Tlf. 66 77 81 00 Fax 66 77 81 01

BERGEN
Bergen Låsservice AS
 Littleåsvn. 2, Pb. 227, 5871 Bergen
 Tlf. 55 53 91 50 Fax 55 53 91 60

Låsgruppen Wilhelm Nielsen AS
 Fabrikkg. 3, 5059 Bergen
 Tlf. 55 38 93 00. Fax 55 38 93 01

Møller Undall AS avd. Bergen
 Kanalvn. 54, 5068 Bergen
 Tlf. 55 20 74 80 Fax: 55 20 74 99

Låsservice A/S
 Pb. 100 Rådal, 5857 Bergen
 Tlf. 970 55 300. Fax 55 22 77 51

BODØ
Låssenteret Bodø AS
 Bankgt. 9, 8005 Bodø
 Tlf. 75 54 10 10. Fax 75 54 10 15

BÆRUM
trygge rom
 Info-Rama, Sandviksv. 184, 1337 Sandvika
 Tlf. 67 80 80 80. Fax 67 80 80 90

DRAMMEN
Låsgruppen AS Drammen
 Nedre Storgate 37, 3015 Drammen
 Tlf. 32 80 98 00. Fax 32 80 98 50

Møller Undall AS
 Hamborggt. 21, 3018 Drammen
 Tlf. 32 20 23 00. Fax 32 89 05 60

ELVERUM
Lås & Sikring AS
 Svartbekkn. 85, 2411 Elverum
 Tlf. 62 41 96 40. Fax 62 41 96 49

FREDRIKSTAD
Låsgruppen Fredrikstad AS
 Stabburnv. 16, 1662 Rolvsøy.
 Tlf. 69 33 91 60. Fax 69 33 91 70

GJØVIK
b&t Låsservice as
 Kallerudsvingen 5, 2815 Gjøvik
 Tlf. 61 14 56 00. Fax 61 14 56 01

Låsemeden Gjøvik AS
 Alfarnv. 22, 2816 Gjøvik
 Tlf. 61 17 50 30. Fax 61 17 44 22

HALDEN
Låsgruppen Fredrikstad, avd. Halden
 Oscars gt. 1, 1771 Halden
 Tlf. 69 18 78 58. Fax 69 18 78 59

HAMAR
b&t Låsservice as Hamar
 Pb. 4013 Midtstranda, 2306 Hamar
 Tlf. 62 55 34 00. Fax 62 55 34 01

HARSTAD
Låsservice Nor as
 Mercurv. 6, 9408 Harstad
 Tlf. 77 00 19 20. Fax 77 00 19 21

HAUGESUND
Glass & Låsservice as
 Karmsundgt. 176, 5527 Haugesund
 Tlf. 52 73 95 00. Fax 52 73 95 18

Møller Undall AS avd. Haugesund
 Rennesøygaten 12
 5537 Haugesund
 Tlf.: 52 75 44 00 Fax: 52 75 44 01

Sikring & Låseservice AS
 Raglamyrvn. 11, 5536 Haugesund
 Tlf. 52 71 31 55. Fax 52 71 32 05

HOKKSUND
Eiker Lås-service AS
 Sundmoen Næringsområde
 3301 Hokksund
 Tlf. 32 75 50 90. Fax 32 75 50 91

HØNEFOSS
Brann & Låsservice
 Høenngt. 25, 3513 Hønefoss
 Tlf. 32 12 45 40. Fax 32 12 05 90

JESSHEIM
Ingeborg Bestag & Låssystemer AS
 Holmstubbten 3, 2052 Jessheim
 Tlf. 63 93 69 20. Fax 63 93 69 24

KONGSBERG
Byggsikkerhet A/S
 Herman Foss gt. 3, 3611 Kongsberg
 Tlf. 32 73 10 93 Fax 32 73 10 87

KONGSVINGER
Ingeborg Bestag & Låssystemer AS
 Storgt. 2, 2212 Kongsvinger
 Tlf. 62 82 31 50. Fax 62 82 31 54

KRAGERØ
Låsspesialisten Kragerø AS
 P. A. Heuchsgate 12, 3770 KRAGERØ
 Tlf. 35 98 11 76 Fax 35 99 12 76

KRISTIANSAND
Norlock AS, Lås & Nøkkell service
 Rådhusgt. 55, P.b. 55 Posebyen
 4661 Kristiansand
 Tlf. 38 07 72 77. Fax 38 07 72 99

KRISTIANSUND
Norsk Låsservice AS
 Industrivn. 13, 6517 Kristiansund
 Tlf. 934 15 500 Fax 71 50 22 10

LARVIK
Låsemeden Larvik AS
 Haraldsgt. 6, 3256 Larvik
 Tlf. 33 13 93 93. Fax 33 19 93 99

LILLEHAMMER
b&t Låsservice as
 Korgvn. 33, 2609 Lillehammer
 Tlf. 61 24 71 10. Fax 61 24 71 11

Låsemeden AS
 Industrigt. 13, 2605 LILLEHAMMER
 Tlf. 61 05 23 20 Fax 61 05 23 19

LILLESTRØM
Karl Jensen AS
 Nittedalsgt. 12, 2000 Lillestrøm
 Tlf. 63 89 22 30. Fax 63 80 05 70

LOFOTEN
Låseservice
 Havnegt. 13, 8372 Gravdal
 Tlf. 76 08 09 99 Fax 76 08 23 20

LØRENSKOG
Mester-lås Oslo AS
 Lørenskogvn. 75, 1470 Lørenskog
 tlf. 67 90 93 72 fax 67 90 47 96

MANDAL
Låsmontøren
 Store Elveg. 1 B, 4514 Mandal
 Tlf.: 38 26 77 20 Fax: 38 26 77 21

MO I RANA
Nordland Lås & Sikkerhet AS
 Midtre gate 4, 8624 Mo i Rana
 Tlf. 75 15 45 55. Fax 75 15 45 56

MOLDE
Norsk Låsservice AS
 Fannestrandvn. 55, 6415 Molde
 Tlf. 93 41 55 00. Fax 71 25 17 99

MOSS
Lexow Låsservice AS
 Jeløygt 8, 1532 Moss
 Tlf. 69 20 60 80. Fax 69 20 60 81

Låsgruppen AS, avd. Moss
 Ekholteveien 114 1526 Moss
 Tlf. 69 26 70 10 Fax: 69 26 90 70

MYSEN
Vakt Service Teknisk Østfold AS
 Vandugbakken 7, 1850 Mysen
 Tlf. 69 84 54 90. Fax 69 89 00 52

NAMSOS
Lås & Sikring AS
 Abel Meyers gate 7, 7800 Namsos
 Tlf. 74 21 68 80. Fax 74 21 68 81

NITTEDAL
Myhre Lås og Mekaniske Verksted as
 Stasjonsvn. 70, 1482 Nittedal
 Tlf. 67 07 30 10. Fax 67 07 30 20

ODDA
Glass & Låsservice AS
 Bustetungt. 4, 5750 Odda
 Tlf. 53 65 19 50. Fax 53 65 19 59

OSLO
Aker Lås og Nøkkell
 Broekkveien 105, 0582 Oslo
 Tlf. 07707 faks. 22 65 48 00

Alarm & Låsservice
- Rolf A. Hemer AS
 Thereses gt. 14 B, 0452 Oslo
 Tlf. 23 23 29 80. Fax 22 38 00 89

Eiendomssikring AS
 Strømsvn. 266, 0668 Oslo
 Tlf. 23 28 81 00. Fax 22 32 55 20

Access Lås & Nøkkell AS
 Trondheimsveien 391, 0953 Oslo
 Tlf. 22 82 00 50. Fax 22 82 00 59

Låsgruppen AS Oslo
 Essendropsgt. 7, 0368 Oslo
 Tlf. 22 95 58 00. Fax 22 95 58 10

Låshuset Larsens Eff. AS
 Dronningens gt. 32, 0154 Oslo
 Tlf. 22 47 75 75. Fax 22 47 75 70

Låsmester 1 Oslo
 Kjøberggt. 23, 0653 Oslo
 Tlf. 22 70 90 90. Fax 22 70 90 80

Låsspesialisten AS
 Grefsenvn. 15, 0482 Oslo
 Tlf. 22 22 88 88. Fax 22 22 78 78

Låssystemer A/S
 Tvetenvn. 164, 0671 Oslo
 Tlf. 22 27 26 80. Fax 22 27 99 44

Låsteknikk AS
 Stensberggt. 20, 0170 Oslo
 Tlf. 22 11 22 73 Fax. 22 11 22 74

Morten´s Låsservice
 Rugveien 15, 0679 Oslo
 Tlf. 22 26 36 82. Fax. 22 26 38 32

Møller Undall AS
 Tvetenvn. 152, 0671 Oslo
 Tlf. 22 75 90 60. Fax 22 75 90 70

Norsk Nøkkelservice A/S
 Sinsenvn. 4, 0572 Oslo
 Tlf. 22 04 07 50. Fax 22 04 07 97

Oslo Lås og Nøkkelfix AS
 Jens Bjelkes gt. 37, 0578 Oslo
 Tlf. 22 68 15 88. Fax 22 68 05 25

R. Nygaard A/S Lås og Nøkkelservice
 Bernt Ankers gt. 4, 0183 Oslo
 Tlf. 22 20 12 31. Fax 22 20 20 17

Servicesentralen Lås og Nøkkell A/S
 Neuberggt. 21, 0367 Oslo
 Tlf. 22 60 60 60. Fax 22 60 60 60

Vakt Service Teknisk AS
 Nydalsveien 15, 0484 OSLO
 Tlf. 22 70 80 00 Fax 22 70 80 99

Vrio Lås & Nøkkell A/S
 Chr. Krohgs gt. 2, 0186 Oslo
 Tlf. 22 17 77 00. Fax 22 17 88 00

PORSGRUNN
Brann- og sikringservice AS
 Gimlevn. 1, 3915 Porsgrunn
 Tlf. 35 55 46 33. Fax 35 55 30 30

RISØR
Ingvaldsen Låsservice
 Haugbakken, 4993 Sundebu
 Tlf. 37 15 83 84 Fax 37 15 86 07

SANDEFJORD
Lås & Prosjektservice AS
 Raveien 224, 3242 Sandefjord
 Tlf. 33 43 00 30. Fax 33 43 00 35

Låsgruppen AS, Sandefjord
 Nedre Movei 4, 3215 Sandefjord
 Tlf. 33 42 87 20. Fax 33 46 10 26

SANDNES
Sikring & Låseservice AS
 Stavangervn. 36, 4313 Sandnes
 Tlf. 51 68 60 70. Fax 51 68 60 71

SARPSBORG
Vakt Service Teknisk Østfold AS
 Hundskinnveien 98, 1711 Sarpsborg
 Tlf. 69 11 44 00 Fax. 69 11 44 01

Holmens Eff. Lås og Nøkkelservice
 Pellygt. 32, 1706 Sarpsborg
 Tlf./fax 69 15 47 05

SKI
Follo Lås og Glass-sikring AS
 Jernbaneveien 2, 1400 Ski
 Tlf. 64 87 69 70. Fax 64 87 71 11

SKIEN
Lås og Bestag AS
 Ulefossveien 40, 3730 SKIEN
 Tlf. 35 52 79 90 Fax 35 52 79 91

SOLA
Låsesmedmester Hveding AS
 Postboks 240, 4097 SOLA
 Tlf. 91 63 04 98. Fax 51 65 77 13

STAVANGER
Låsgruppen Stavanger AS
 Forusveien 80, 4033 Stavanger
 Tlf. 51 95 12 80. Fax 51 95 12 81

Marvik Service AS
 Fritjof Nansensvei 45, 4019 Stavanger
 Tlf. 51 84 90 50. Fax 51 84 90 51

Stavanger Låsservice
 Zetlitv. 2, 4017 Stavanger
 Tlf. 51 82 88 50. Fax 51 82 88 59

STEINKJER
Øfstad & Jørgensen A/S
 Sjøfartsgt. 3, 7725 Steinkjer
 Tlf. 74 15 05 50. Fax 74 15 05 60

STORD
Glass og Låsservice AS
 Vabakkjen 6, 5411 Stord
 Tlf. 53 40 98 70 Fax. 53 40 98 79

STRØMMEN
Romerike Lås-Service
 Strømsvn. 48/50, 2010 Strømmen
 Tlf. 63 81 01 01. Fax 63 80 20 54

TROMSØ
Låsgruppen Tromsø AS
 Tromsdalen Næringspark
 Tromsøysundveien 16/18
 9020 Tromsdalen
 Tlf. 77 60 77 20. Fax 77 60 77 21

Møller Undall AS avd. Tromsø
 Storgt. 110, 9008 Tromsø
 Tlf. 77 68 05 22. Fax 77 68 82 83

TRONDHEIM
Bestag-Consult A/S
 Industrivn. 57, 7484 Trondheim
 Tlf. 72 89 67 60. Fax 72 89 67 61

Låsgruppen Trondheim AS
 Olav Tryggvassonsgt. 30, 7011 Trondheim
 Tlf. 73 80 65 50. Fax 73 80 65 70

Møller Undall AS, avd. Trondheim
 Ingvald Ystgaardsvei 23
 7457 Trondheim
 Tlf.: 73 89 30 00. Fax: 73 89 30 01

SystemSikring A/S
 Klæbuvn. 138, 7031 Trondheim
 Tlf. 73 82 07 30. Fax 73 94 53 10

TØNSBERG
Vakt Service Teknisk Vestfold AS.
 Kilengt. 10, 3117 Tønsberg
 Tlf. 33 00 34 80. Fax 33 00 34 81

VERDAL
P. A. Elektro AS
 Asbjørnsens gt. 1, 7650 Verdal
 Tlf. 74 07 30 40. Fax 74 07 30 41

ÅLESUND
Låsservice Ålesund AS
 Røysegt. 8 B, 6003 Ålesund
 Tlf. 70 16 10 90 faks 70 16 10 91

Møre Bestag A/S
 Brusdals vn. 169, Pb. 7707, 6022 Ålesund
 Tlf. 70 15 80 00. Fax 70 15 80 01

LÅSEMED- KALENDEREN 2009

NL Årsmøte 29.januar kl. 18.00, Storefjell
NL Låsesmedtreff 30.januar – 1.februar, Storefjell
ELF Convention 15.- 17.mai, Warszawa

NL deltok på ELF sitt styremøte i Warszawa 15.november, hvor blant annet de 2 lærebøkene i mekanikk og elektromekanikk ble presentert. – Samtidig fikk vi se hvor ELF Convention 2009 skal holdes.

Det er den polske foreningen som skal arrangere neste års Convention og de har mange planer også med "rundturer" i Polen før – og etter selve Convention. Warszawa er en interessant og levende storby, og vi lot oss imponere over flotte bygninger – både gamle og nye.

Informasjon om ELF Convention vil bli lagt ut på de polske hjemmesidene www.pslsk.pl

50 ÅRS JUBILANT

NL gratulerer

Per Eivind Johansen med
50 årsdagen 14.12.2008

NYE MEDLEMMER I FORENINGEN NORSKE LÅSESMEDER

Etter nye opptaksprøver har vi nå fått 4 nye medlemmer, velkommen til:

Rune Uthus fra Møller Undall AS i Trondheim
André Eldor fra Eiendomssikring AS i Oslo
Odd-Anders Seim fra Eiendomssikring AS i Oslo
Christian Ringnes fra Eiendomssikring AS i Oslo

Rune Uthus

André Eldor

Odd-Anders Seim

Christian Ringnes

Vi samarbeider med foreningen

NORSKE LÅSESMEDER

Samarbeidspartnere har valgt å støtte NL for å anerkjenne det aktive arbeid foreningen gjør for å fremme interessen for gode fysiske sikringstiltak, og dens opplæring og informasjon til sine medlemmer om riktig bruk og montering av utstyr og materiell.

TrioVing

DORMA

NORSK NØKKELSERVICE A/S

SIEMENS

ULSEC

STANSEfabrikken

SG SIKKERHETSGROSSISTEN

RBM GROUP
BENGO BRANTZ MONSTER

cardtech

Noby α-s

GEZE

ELOK LÅSESYSTEM AS

IR Ingersoll Rand
Security Technologies

MOLLER
UNDALL

Yngvar Tollefsen as

fibex as

Funksjon og design i ett og samme produkt

Dørteknikk	Automatikk	Glass	Lås og rømningsbeslag	Mobile vegger
------------	------------	-------	-----------------------	---------------

DORMAs panikkbeslag – nå i Contur design

DORMA satser på en helhetlig design og våre kjente panikkbeslag i serien PHA, PHB og PH (push-pad) leveres nå i Contur design.

Panikkbeslaget holder den samme høye kvaliteten og er blitt enda enklere å montere. Panikkbeslagene i Contur design har nå samme modellsåtter og dekkapper.

DORMA Norge AS • Alfasetveien 1 • 0668 Oslo
Tlf: 23 17 68 00 • Fax: 23 17 68 01 • www.dorma.no • dormanorge@dorma.no